

VIAȚA DIECEZEI

Polemici după audiența din 14 mai 2016

Papa Francisc și animalele: n-a fost un aut aut, ci numai un exemplu

De Gigliola Alfaro

"Mila nu trebuie confundată nici cu compătimirea pe care o simțim față de animalele care trăiesc cu noi; de fapt, se întâmplă ca uneori să simțim acest sentiment față de animale și să rămânem indiferenți în fața suferințelor fraților. De câte ori vedem oameni atașați de pisici, de câini și apoi lasă fără să-l ajute pe vecinul, pe vecina care au nevoie... Așa nu merge". Această frază rostită de Papa Francisc la audiența jubiliară de sâmbătă, 14 mai 2016, a provocat multe polemici.

Și totuși, papa Francisc a demonstrat mereu o mare sensibilitate față de animale, așa cum demonstrează diferite texte din enciclica *Laudato si'*, unde, printre altele, reluând *Catehismul*, cu privire la experimentele pe animale a afirmat că sunt legitime numai dacă "se mențin în limite raționale și contribuie la îngrijirea sau la salvarea vieților umane" și că "este contrar demnității umane să se provoace inutil suferințe animalelor și să se dispună în mod nediscriminat de viața lor". Orice folosire și experiment "cere o respectare religioasă a integrității creației". Părintelui Pierluigi Plata, care a scris recent o carte despre prezența animalelor în Biblie, "Fratele Miel, Sora Vulpă", îi cerem să ne explice mai bine poziția papei.

Părinte Pierluigi, de ce cuvintele lui Francisc au făcut atâta zarvă?

Pe de o parte, văd pozitiv acest zgomot mediatic, de vreme ce înseamnă că Papa este ascultat. Pe de altă parte, cum se întâmplă adesea, din păcate fraza referitoare la animale a fost extrapolată din contextul precis în care era inserată. De aceea, trebuie inserată intervenția în cadrul Anului Jubiliar: Papa, voind să aprofundeze fațetele poliedrice ale Milostivirii, a vorbit despre milă, cu intenția de a-i da o accepție corectă.

După părerea dumneavoastră, fraza papei a fost instrumentalizată?

Fără îndoială da, pentru că exemplul folosit de papa era exemplificativ, ilustrativ pentru altceva: animalele nu erau argumentul principal! Deja la audiența din 4 iunie 2014 a afirmat că "darul milei ne face să creștem în relația și în comuniunea cu Dumnezeu". Și atunci a punctat diferența dintre milă și pietism, precizând: "De ce spun nu de pietism? Pentru că unii cred că a avea milă înseamnă a închide ochii, a face o față de iconiță, a ne preface că suntem ca un sfânt". Sunt exemple.

Cum a scris deja pontiful în *Laudato si'*, iubirea față de om trebuie să fie prioritară: ar fi absurd să se iubească animalele și să se uite oamenii. De ce acum se scandalizează?

Chiar cred că pe cea mai mare parte a animaliştilor i-a supărat chestiunea de a fi interpretat cuvintele papei ca un *aut aut*, adică a-i pune pe ei în fața unei dileme: ori dai atenție animalelor ori vecinului tău. Sensibilitatea lor față de animale a fost astfel rănită. Totuși trebuie să amintim că tocmai în enciclica *Laudato si'* pontiful afirmă: "A insista să spunem că ființa umană este imagine a lui Dumnezeu n-ar trebui să ne facă să uităm că fiecare creatură are o funcție și niciuna nu este superfluă. Tot universul material este un limbaj al iubirii lui Dumnezeu, al afectului său nemăsurat față de noi. Solul, apa, munții, totul este mângâiere a lui Dumnezeu" (84).

Papa n-a voit să pună în contrapozitie animalele și persoanele, ci a focalizat cu atenție, și cu stilul său, valorile existenței umane... Și pentru sfântul Francisc este central omul și numai după aceea sunt animalele și mediul, creația... Și totuși, nimeni nu se ofensează.

Stilul comunicativ al papei Francisc este așa de direct și foarte plastic și probabil încă nu ne-am obișnuit. Noi suntem contemporani ai lui, nu ai sfântului Francisc. Apoi, permiteți-mi, cunoaștem cu adevărat mesajul sfântului sau îl numai îl idealizăm?

Care este raportul corect care trebuie să existe între om și animal? De atâtea ori, animalele sunt un aliat prețios al bătrânilor și bolnavilor...

Referința trebuie să rămână mereu cea descrisă în primele pagini din Geneză. O ordine și o armonie pe care însuși Creatorul a pus-o în mod perfect pentru întreaga creație. Tocmai pentru că există distincție între om și animal, aceștia pot instaura o relație constructivă în cadrul casei comune. Mereu de-a lungul istoriei animalele au fost aliați prețioși ai omului, astăzi îndeosebi se evidențiază ajutorul adevărat și concret pe care unele specii le pot da în situații deosebite. Se vorbește astfel despre "Pet Therapy", despre intervenții asistate cu animale, recunoscute și de ministerul sănătății de la noi, în favoarea copiilor, bolnavilor, bătrânilor, a celor apti în mod diferit...

Există biserici unde animalele pot merge la Liturghie cu stăpânii lor. Ce părere aveți?

Personal, din experiența mea, sunt favorabil. Se vorbește despre animale domestice care pot să fie obișnuite cu anumite comportamente: cred că pot fi dresate foarte bine pentru ca să nu deranjeze când sunt în biserică. Dacă nu creează distrageri în timpul celebrării, dacă ele contribuie la o mai mare participare a stăpânilor lor, pot să vină.

Dar animalele merg în paradis?

Răspunsul este complex, deoarece în mod inevitabil trimite la dorința de a ști dacă animalele au sau nu un suflet. După părerea mea întrebarea ar trebui pusă în alți termeni. Nu este chestiune de suflet sau trup: este ansamblul creaturilor care pot fi părtașe de mântuirea realizată de Cristos. În enciclica *Laudato si'* se afirmă în mod expres: "Creaturile din această lume nu ni se mai prezintă ca o realitate pur naturală, pentru că Cel Înviațat o învâluie în mod misterios și o orientează spre un destin de plinătate. Înseși florile câmpului și păsările pe care el le-a contemplat încântat cu ochii săi omenești, acum sunt pline de prezența sa luminoasă". Învierea lui Cristos lasă să se spere mult într-o deplină comuniune a întregii creații cu Creatorul său.

(După agenția SIR, 21 mai 2016)

Traducere de pr. Mihai Pătrașcu